

וְכֵד הָאֵי יוֹמָא לָא אֲשַׁתְּכְחוּ כְּדָקָא יָאוּת וכאשר ח"ו ביום הזה
 לא נמצאים ישראל זכאים כראוי, **וְוִי לֹזֶן, וְוִי לְשִׁלוּחֵיהוֹן** אוי להם
 אוי לשלוחים שלהם שהוא הכהן הגדול, או בזמננו השליח ציבור, כי אין בכחו להפוך מידת
 הדין למידת הרחמים ולגרום יחוד עליון, **וְוִי, דְּהָא מְטְרוֹנִיתָא אֲתִרְחַקַת**
מִן מְלָכָא, וְאִימָא עֲלָאָה אֲסַתְלָקַת אוי שהרי עי"ז המלכה נתרחקה
 מן המלך ואימא העליונה נסתלקה למעלה ואינה בתוכנו, **וְלָא נְפִיק מְנַה חִירוֹ**
לְעֵלְמִין ולא יוצא ממנה חירות לעולמות, ואז ח"ו באותה שנה יש צרות יסורים וגזרות
 ר"ל. **זְכָאִין אֵינֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֹלִיף לֹזֶן**
אֹרְחֵי אשריהם ישראל שהקב"ה מלמד אותם את דרכיו, **בְּגִין לְאֲשַׁתְּזָכָא**
מִן דִּינָא, וְיִשְׁתְּכְחוּן זְכָאִין קַמִּיָּה כדי להנצל מן הדין ויימצאו זכאים
 וצדיקים לפניו. **הָדָא הוּא דְכֶתִיב** זהו שכתוב, (ויקרא טז) **כִּי בַיּוֹם הַזֶּה**
יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מכל חטאתיכם, ועל העתיד הוא אומר.
וְכֶתִיב וכתוב, (יחזקאל לו) **וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים**
וְטַהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם אטהר אתכם.

מאמרי הזוהר הקדוש – סוכות

יסביר סוד הג' מתנות עליונות וחשובות שזכו עם ישראל במדבר, "מן" בזכות משה. "ענני כבוד" בזכות אהרן. "באר" בזכות מרים.

ח"ג ק"ב ע"ב

ויקרא כ"ג לד) וּבַחֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי יוֹם, רַבִּי יְהוֹדָה פָּתַח, (במדבר
 כא א) וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּךְ עֶרְדַּר רש"י כותב שמע שמת
 אהרון והסתלקו ענני הכבוד. תַּיִנִּינָן, ג' מַתָּנָן עַל־אֵין למדנו שלש מתנות
 מעולות וחשובות שמורים על חסד גדול מן השמים ואהבה גדולה לעם ישראל,
 אֲזַדְמָנוּ לְהוֹ לְיִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי תְּלַתָּא אֶחָיִן נזדמנו להם לעם
 ישראל במדבר על ידי שלשה אחים. מִשָּׁה, אֶהֱרֹן, וּמְרִיָם. דהיינו מָן,
 בְּזֻכּוֹת מִשָּׁה [קמ]. עֲנַיִי כְבוֹד, בְּזֻכּוֹת אֶהֱרֹן. בְּאֵר,

אור הרשב"י

ארץ כנען (רש"י שמות ט"ז פסוקים א – לה).
 הרועה הנאמן, אשר בו בחר ה' להנחיל לעמו
 ישראל את התורה הקדושה, אשר היא מזון
 הנפש היהודית, הוא זה שבזכותו ירד להם אף
 המזון הגשמי, שהרי אמרו חז"ל (אבות פרק ג'
 משנה יז): "אם אין קמח, אין תורה. אם אין
 תורה, אין קמח" – ללא קמח ומזון, אי אפשר
 לעסוק בתורה, אך מנגד – ללא תורה, אין כל
 תועלת בקמח ובמזון, כי לתוהו יכלה אדם את
 ימיו, ומה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול
 תחת השמש?! (ברטנורא) משה רבנו, הוא

[קמ] יש תורה ויש קמח!
 ארבעים שנה ירד המן לישראל, דבר יום
 ביומו – בזכותו של משה רבנו. למעשה,
 בחודש הראשון להליכתם במדבר, עדיין לא
 ירד מן, אלא בני ישראל אכלו מהמצות
 שהוציאו עמם ממצרים, וה' שלח להם ברכה
 שהספיקו להם למשך שלושים יום, ואף נתן
 בהם ה' טעם מיוחד, כטעמו של המן. ואולם
 המן עצמו התחיל לרדת מיום ראשון ט"ז
 באייר, במשך 40 שנה, עד שנפטר משה
 רבנו, ובני ישראל חצו את הירדן והגיעו אל

הלימוד היומיומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / העלחה טל' 02-6249000

בְּזִכּוֹת מְרִים. וְכִלְהוּ אֶחֱיָדָן לְעֵילָא וכולם אחוזים ומושרשים

אור הרשב"י

שהיה מתאוה! אלא שטעמו של המן עצמו, בחורים היו טועמים טעם לחם, זקנים – טעם דבש, תינוקות – טעם שמן. כל אחד טועם בו טעם לפי טעמו ורצונו! (שמות רבה כה).

ערך שלחן במדבר. לילה לילה, כאשר היו ישראל ישנים על מיטותיהם, היה המן יורד בלמ, כדי שישכימו בבוקר וימצאו את פרנסתם מזומנת. ובאיזה יופי והדר היה יורד!

צא וראה, כיצד היה המן יורד לישראל? תחילה, יוצאת רוח צפונית ומטאמאת את המדבר. אחר כך יורד מטר ושוטף את הארץ. והטל עולה מן הארץ, והרוח מנשבת בו ועושה אותו כמין שלחנות של זהב, והמן יורד עליהם. לאחר מכן היה המן מתכסה בשכבה נוספת של טל מעליו, כדי שישאר צח ונקי ולא יבואו עליו זבובים ופרעושים או עפר (מכילתא בשלח ג).

בכל בוקר, כאשר היו בני ישראל קמים משנתם, היו מוצאים את המן כשהוא מוכן ומזומן להם, כמונח בתוך קופסה, צח ונקי! שמש הבוקר היתה זורחת על שכבת הטל העליונה, וכך היה הטל עולה, והמן היה מתגלה בהדרו ובתפארתו – והוא אף הם ונעים לאכילה! (יומא עו ע"א. רש"י שמות מז יד)

דבר יום ביומו ניתן להם המן, ולא כמות גדולה שתספיק לימים רבים, וכך לא היו צריכים אף לטרוח לאחסן את המן ולשאתו

שהוריד לעם ישראל גם את התורה וגם את הקמה.

מהו המן? למעשה – המן? "המן כזרע גד הוא, ועינו כעין הבדולח והיה טעמו כטעם לשד השמן" (במדבר יא ז-ח). "ותעל שכבת הטל, והנה על פני המדבר דק מחספס דק ככפר על הארץ... והוא כזרע גד לבן וטעמו כצפיחית בדבש" (שמות מז, יד לא).

המן היה כעין זרעים דקים עגולים, בצבע לבן כאבני קריסטל בוקות. טעמו "כטעם לשד השמן" – אמר רבי אבהו: מה שד זה – תינוק טועם בו כמה טעמים, אף המן, כל זמן שישראל אוכלים אותו, מוצאים בו כמה טעמים. (יומא עה ע"א).

רבי אלעזר המודעי אומר: הרוצה דבר אפוי, היה יכול לטעום במן כל מיני מאפה שבעולם. והרוצה דבר מבושל, היה יכול לטעום כל מיני תבשילים שבעולמו (מכילתא בשלח). רבי נחמיה אומר: "לא חסרת דבר" – לא חסרת אלא דיבור, אתה מדבר ומבקש, מהו הטעם הרצוי עליך, וכך נהיה. אמרת: "ייעשה המן כבשר עגל" – והוא נעשה כטעם בשר עגל. "ייעשה המן כעוף מפוטם" – והוא נעשה כעוף מפוטם. "ייעשה המן כתבשיל" – נעשה כתבשיל, "ייעשה המן כעוגה" – נעשה כעוגה (מדרש תהלים כג). רבי אבא אומר: אפילו חושב בלבו לומר מה שנפשו מתאוה, הקדוש ברוך הוא עושה רצונו, והיה טועם טעם מה

הלימוד היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / העלחה טל' 02-6249000

למעלה באצילות. **מִן בְּזֻכּוֹת מִשָּׁה, דְּבָהִיב (שמות טז ד), הַנְּנִי**

אור הרשב"י

כמות המן שירדה בכל יום – היתה גדולה ועצומה, הרבה מעבר למה שנדרש לעם ישראל למאכל. רבי אלעזר המודעי אומר: "מן שירד להם לישראל היה גבוה ששים אמה!" (יומא עו ע"א) ללמדנו, שיש להקב"ה שפע עד בלי די, לא חסר לו כדי לפרנס את כולם ביד רחבה ומלאה, והרבה מעבר לכך. ומה שלעיתים יש לאדם קשיים בפרנסה, הרי זה לטובתו ולמענו, כדי להעמיד אותו בנסיגות שונים, לחזקו ולחשלו באמונה.

ואולם, למרות הכמות הגדולה שירדה, מצוה הקב"ה ואומר (שמות טז טז) "לקטו ממנו איש לפי אכלו, עמר לגלגל מספר נפשותיכם, איש לאשר באהלו תקחו!" – כל אחד יאסוף אך ורק את הכמות הנצרכת לו ולבני ביתו ליום אחד, ואין להותיר מן מיום אחד ליום המחרת!

אוספים עם ישראל מן המן, חלקם יותר וחלקם פחות. ואולם נס גדול היה, שכאשר הגיעו אל ביתם ומדדו את המן – מצאו כל אחד בדיוק "עמר לגלגולת" – כמות מאכל של יום אחד עבור כל אחד ואחד מבני הבית, לא יותר ולא פחות! – "ולא העדיף המרבה, והממעיט לא החסיר!"

ומכאן נלמד שכל אחד מקבל את הפרנסה הקצובה לו משמים, ולא תועיל לו שום השתדלות יתירה כדי להשיג מעבר לכך! עוד נלמד – כי זוהי דרך התורה באכילה, לאכול

ממקום למקום, אלא בכל מקום שהלכו, מצאו את פרנסתם מזומנת מידו המלאה והרחבה של הקב"ה, ישתבח שמו ויתעלה כבוד הדרו! יחד עם המן היו יורדים להם לישראל דברים נוספים שנצרכו להם במדבר: תמרוקים ומיני בשמים לנשים, תבלינים שונים, ואפילו אבנים טובות ומרגליות, ומהם הביאו נדבה למשכן (יומא עה ע"א). ובנוסף למן, בכל לילה היו צומחים במדבר אף עשבים, עבור מאכלם של הבהמות! (ילקוט ראובני, מובא במעם לועז שמות א תד).

פרסום הנס.

עד ארבע שעות מתחילת הבוקר, היו ישראל יכולים ללקט את המן, אך לאחר מכן התחזק כוחה של חמה, והיתה זורחת על המן וממיסה אותו, כמו שנאמר "וחם השמש ונמס". וכיון שהיה המן מפשיר ונמס, היה נעשה נחלים נחלים, ובאים איילים וצבאים ויחמורים וכל מיני בהמות ושותים מהם. וכאשר היו אומות העולם צדים מאותן בהמות ואוכלים אותן, היו טועמים בהן טעם משובח ומיוחד של מן, ויודעים מה שבחן של ישראל! (מכילתא בשלח ד).

איסי בן יהודה אומר: "מן שירד להם לישראל, היה מתגבר ועולה, עד שרואים אותו כל מלכי מזרח ומערב, שנאמר (תהלים כג ה): "תערך לפני שלחן נגד צררי" (ילקוט שמות טז).

ברכת ה' היא תעשיר.

הלימוד היומני

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / העלחה טל' 02-6249000